

Norge må si opp baseavtalen med USA

USAs vedvarende våpenleveranser til Israels krigføring mot palestinerne, krigen mot Venezuela og gjentatte trusler mot Grønland demonstrerer tydelig landets forakt for folkeretten. Den siste utviklingen må bidra til fornyet diskusjon om norsk sikkerhets- og alliansepolitikk. At USA bruker militær makt for å sikre egne økonomiske interesser rundt om i verden, er dessverre ikke noe nytt. Men når USA nå også truer suvereniteten til sine egne allierte, må det få konsekvenser for norsk sikkerhetspolitikk.

I 2021 inngikk Norge en tilleggsavtale om forsvarssamarbeid med USA, mot stemmene fra SV og Rødt. Avtalen åpner for stasjonering av amerikanske styrker og støttepersonell på militærbaser i Norge, i strid med den til da omforente basepolitikken om ikke å tillate stasjonering av utenlandske styrker på norsk jord i fredstid. Avtalen ble utvidet i 2024, og omfatter nå 12 baser i Norge, inkludert Haakonsvern orlogsstasjon i Bergen. I stortingsmeldingen om avtalen fra 2021, står det at amerikansk personell på basene kun skal forholde seg til norsk rett når det er «forenlig med USAs operative militære behov». I praksis gjelder da ikke lenger norsk lov på disse basene, og dette vil blant annet gjøre det vanskelig å håndheve Norge og Bergen som atomvåpenfri sone.

I en tid der stormaktsrivaliseringen og konfliktnivået øker, er det farlig for Norge å binde seg på denne måten til en stormakt som åpenbart ikke lenger kan betraktes som en sikkerhetsgaranti, men derimot stadig tydeligere fremstår som en fare for verdensfreden og sine allierte.

Vestland SV ber derfor regjeringen om å ta nødvendige steg for å si opp tilleggsavtalen mellom Norge og USA om forsvarssamarbeid, sikre full nasjonal råderett på norsk jord og sikre Norge som atomvåpenfri sone.